

आद्यः कठस्तैत्तिरिश्च वैशम्पायनपूर्वजः । कण्वोऽथ देवहोत्रश्च एते षोडश कीर्त्तिताः । १२०६०

सम्भूताः सर्वसम्भारास्तस्मिन्वाजन्महाक्रतौ । न तत्र पशुघातोऽभूत् स राजैवास्थितोऽभवत् ।

अहिंसः शुचिरनुद्वेगो निराशीः सर्वसंस्तुतः । आरण्यकपदोद्भूता भागास्तत्रोपकल्पिताः ।

प्रीतस्ततोऽस्य भगवान् देवदेवः पुरातनः । साक्षात्तं दर्शयामास सोऽदृश्योऽन्येन केनचित् ।

स्वयम्भागमुपाधाय पुरोडाशं गृहीतवान् । अदृश्येन कृतो भागो देवेन हरिमेधसा ।

वृहस्पतिस्ततः क्रुद्धः सुचमुद्यम्य वेगितः । आकाशं घ्नन् सुचः पातैरोषादश्रूणवर्त्तयत् । १२०६५

उवाच चोपरिचरं मया भागोऽयमुद्यतः । याज्ञः स्वयं हि देवेन मत्प्रत्यक्षं न संशयः ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ उद्यता यज्ञभागाहि साक्षात् प्राप्ताः सुरैरिह । किमर्थमिह न प्राप्ता दर्शनं स हरिर्विभुः ।

॥ भीष्म उवाच ॥ ततः स तं समुद्भूतं भूमिपालो महान् वसुः । प्रसादयामास मुनिं सदस्यास्ते च सर्वशः ।

ऊचुश्चैनमसम्भ्रान्तं न रोषं कर्त्तुमर्हसि । नैष धर्मः कृतयुगे यस्त्वं रोषमचीकृथाः ।

अरोषणो ह्यसौ देवो यस्य भागोऽयमुद्यतः । न शक्यः स त्वया द्रष्टुमस्माभिर्वा वृहस्पते । १२०७०

यस्य प्रसादं कुरुते स वै तं द्रष्टुमर्हति । एकतद्वितत्रिताश्चोचुस्ततश्चित्रशिखण्डिनः ।

वयं हि ब्रह्मणः पुत्रा मानसाः परिकीर्त्तिताः । गता निःश्रेयसार्थं हि कदाचिद्दिशमुत्तरां ।

तस्मा वर्षसहस्राणि चरित्वा तप उत्तमं । एकपादास्थिताः सम्यक् काष्ठभूताः समाहिताः ।

मेरोरुत्तरभागे तु क्षीरोदस्थानुकूलतः । स देशो यत्र नस्तप्तं तपः परमदारुणं ।

कथं पश्येम हि वयं देवं नारायणात्मकं । वरेण्यं वरदं तं वै देवदेवं सनातनं । १२०७५

कथं पश्येम हि वयं देवं नारायणं त्विति । अथ व्रतस्यावभृथे वागुवाचाशरीरिणी ।

स्निग्धगम्भीरया वाचा प्रहर्षणकरी विभो । सुतप्तं वस्त्रपो विप्राः प्रसन्नेनान्तरात्मना ।

यूयं जिज्ञासवो भक्ताः कथं द्रक्ष्यथ तं विभुं । क्षीरोदधेरुत्तरतः श्वेतदीपो महाप्रभः ।

तत्र नारायणपरा मानवाश्चन्द्रवर्चसः । एकान्तभावोपगतास्ते भक्ताः पुरुषोत्तमं ।

ते सहस्रार्चिषं देवं प्रविशन्ति सनातनं । अनिन्द्रिया निराहारा अनिस्पन्दाः सुगन्धिनः । १२०८०

एकान्तिनस्ते पुरुषाः श्वेतदीपनिवासिनः । गच्छन्व तत्र मुनयस्तत्रात्मा नः प्रकाशितः ।

अथ श्रुत्वा वयं सर्वे वाचं तामशरीरिणीं । यथाख्यातेन मार्गेण तं देशं प्रतिपेदिरे ।

प्राप्य श्वेतं महादीपं तच्चित्तास्तद्विदुर्ध्रुवः । ततोऽस्मदृष्टिविषयस्ततोऽप्रतिहतोऽभवत् ।

न च पश्याम पुरुषं तत्तेजो हतदर्शनाः । ततो नः प्रादुरभवद्विज्ञानं देवयोगजं ।

न किलातप्ततपसा शक्यते द्रष्टुमञ्जसा । ततः पुनर्वर्षशतं तस्मा तात्कालिकं महत् । १२०८५

व्रतावसाने च शुभान्नरान्ददृशिरे वयं । श्वेतांश्चन्द्रप्रतीकाशान् सर्वलक्षणललितान् ।

नित्याञ्जलिभूतान् ब्रह्म जपतः प्रागुदङ्मुखान् । मानसेना नाम स जपो जप्यते तैर्महात्मभिः ।

तेनैकाग्रमनस्त्वेन प्रीतो भवति वै हरिः । याभवन्मुनिशार्दूल भाः सूर्यस्य युगक्षये ।

एकैकस्य प्रभा तादृक् साभवन्मानवस्य ह । तेजोनिवासः स दीप इति वै मे निरेवयं ।